

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको पारिश्रमिक र सुविधा
सम्बन्धी ऐन, २०७५

प्रदेश सरकार

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

बागमती प्रदेश

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५

प्रमाणीकरण र प्रकाशन मिति

२०७५।०५।२९

संशोधन गर्ने ऐन

केही प्रदेश ऐन संशोधन

गर्ने ऐन, २०७७

२०७७।०४।१६

संवत् २०७५ सालको ऐन नं. १०

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको पारिश्रमिक र सुविधाका सम्बन्धमा कानूनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

प्रदेश सभाले यो ऐन बनाएको छ।

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम "मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५" रहेको छ।
(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
- परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमाः,
 - "प्रदेश" भन्नाले *बागमती प्रदेश सम्झनु पर्छ।
 - "मन्त्रालय" भन्नाले प्रदेश मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।
 - "मन्त्री" भन्नाले प्रदेशको मन्त्री, राज्य मन्त्री वा सहायक

* केही प्रदेश ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०७७ द्वारा संशोधित।

मन्त्री समेत सम्झनु पर्छ ।

(घ) "मुख्यमन्त्री" भन्नाले प्रदेश मुख्यमन्त्री सम्झनु पर्छ ।

३. **पारिश्रमिक:** (१) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले पाउने पारिश्रमिक तथा सुविधा शपथ ग्रहण गरेको मितिदेखि अनुसूची -१ मा उल्लेख भए बमोजिम प्राप्त गर्नेछ ।

तर चरम आर्थिक विश्रंखलता वा प्राकृतिक विपद वा महामारीको कारणले गम्भीर संकट उत्पन्न भई संकटकाल घोषणा भएमा वा संघीय शासन लागू भएको कारणबाट प्रदेश कार्यकारिणी कायम नरहेमा पारिश्रमिक तथा सुविधा प्राप्त गर्ने छैन ।

(२) मुख्यमन्त्री तथा कुनै मन्त्रीको आफ्नो पदमा बहाल रहेकै अवस्थामा मृत्यु भई वा निजले दिएको राजीनामा स्वीकृत भई वा मन्त्रिपरिषद् विघटन भई वा अन्य कुनै तवरबाट निज आफ्नो पदमा कायम नरहेमा निजलाई मन्त्री पद कायम रहेको दिनसम्म पाउने पारिश्रमिक दिइनेछ ।

(३) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले उपदफा (२) बमोजिम पाउने पारिश्रमिक निजलाई वा निजले इच्छयाएको व्यक्तिलाई दिइनेछ । मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको मृत्यु भएमा निजले कसैलाई इच्छयाएको रहेनछ वा इच्छयाएको व्यक्ति जीवित रहेनछ भने त्यस्तो पारिश्रमिकको रकम निजको नजिकको हकवालालाई दिइनेछ ।

४. **आवास सुविधा:** (१) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीलाई आवासको निमित्त प्रदेश सरकारबाट सरकारी घरको बन्दोबस्त हुनेछ । त्यस्तो घरको बन्दोबस्त नभएमा वा प्रदेशको राजधानीमा आफ्नो उपयुक्त घर नभएमा घरभाडा वापत अनुसूची -१ मा उल्लेख भए बमोजिमको रकम दिइनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सुविधा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले आफ्नो कार्यकाल समाप्त भएको मितिले सात दिनसम्म पाउने छन्।

५. धारा, बिजुली, टेलिफोन तथा सञ्चार सुविधा: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीलाई धारा, बिजुली, टेलिफोन, इन्टरनेट र पत्रपत्रिका सुविधा बापत अनुसूची - १ बमोजिमको सुविधा दिइनेछ।

६. सवारी तथा इन्धन सुविधा: (१) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले सवारीको निमित्त सवारी साधन एकगोटा र अनुसूची -१ मा उल्लेख भए बमोजिमको रकम पाउनेछन्।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सुविधा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले आफ्नो कार्यकाल समाप्त भएको मितिले सात दिनसम्म पाउनेछन्।

७. दैनिक तथा भ्रमण भत्ता (१) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीलाई सरकारी कामको सिलसिलामा नेपालभित्र वा नेपाल बाहिर भ्रमण गर्दा अनुसूची - २ मा उल्लेख भए बमोजिमको दैनिक भत्ता उपलब्ध गराइने छ।

(२) सरकारी कामको सिलसिलामा नेपालभित्र मोटरबाट भ्रमण गर्दा मुख्यमन्त्रीलाई दुई जना र मन्त्रीलाई बिल भरपाई बमोजिमको एकवटा सवारी साधनको लागि लागेको इन्धन खर्च दिइनेछ। हवाईजहाजबाट भ्रमण गर्दा एक जना अंगरक्षक समेतको लाग्ने टिकट खर्च दिइनेछ।

तर मुख्यमन्त्रीको हकमा दुईजना अंगरक्षकलाई लाग्ने टिकट खर्च दिइनेछ।

(३) अन्य सवारी साधनबाट भ्रमण गर्दा लाग्ने टिकट खर्च भुक्तानी दिइनेछ।

(४) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले निजी सचिवालयका बढीमा एक जना कर्मचारीलाई भ्रमणमा साथै लैजान अति आवश्यक भएमा त्यस्तो कर्मचारीलाई प्रदेश सरकारको नियमानुसार दैनिक तथा भ्रमण भत्ता दिइनेछ।

(५) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले भ्रमणबाट फर्केको दिनको एकचौथाई दैनिक भत्ता पाउनेछन्।

(६) भ्रमण भत्ताको भुक्तानीको निमित्त भ्रमण बिल भरी लगबुक, बिल, भरपाई, आदि आवश्यक प्रमाणहरू उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

८. बिमा सुविधा: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले दफा ७ बमोजिम भ्रमण गर्दा अनुसूची -२ बमोजिमको यात्रा बिमा बापतको प्रिमियम रकम पाउनेछ।

९. उपचारको सुविधा: (१) मुख्यमन्त्री र मन्त्रीलाई सामूहिक रूपमा प्रदेश सरकारले तोकेको एकजना चिकित्सकको सेवा उपलब्ध गराइनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको चिकित्सकले अस्पतालमा भर्ना भई औषधी उपचार गर्नु पर्ने भनी गरेको सिफारिस बमोजिम मुख्यमन्त्री र मन्त्रीले सरकारी अस्पतालमा भर्ना भई औषधी उपचार गराएमा त्यसरी उपचार गराउँदा लागेको प्रेस्क्रिप्शन तथा बिल बमोजिमको सम्पूर्ण खर्च मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयले व्यहोर्ने छ।

(३) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीलाई उपचारको निमित्त प्रदेश सरकारले स्वास्थ्य बिमाको लागि अनुसूची -२ बमोजिमको रकम उपलब्ध गराउनेछ। यसरी बिमा सुविधा उपलब्ध गराईएकोमा

उपदफा (२) बमोजिमको उपचार खर्च उपलब्ध गराइने छैन।

(४) उपदफा (२) र (३) बमोजिमको उपचार तथा बिमा प्रिमियम खर्च बापतको रकम तथा मुख्यमन्त्री र मन्त्री भर्ना भई वा नभई उपचार गराएको चिकित्सकको प्रेस्क्रिप्सन अनुसारको खर्चको बिल भरपाई बमोजिमको रकम मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीलाई मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले भुक्तानी गर्नेछ ।

१०. चाडपर्व खर्च: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले आफ्नो धर्म, संस्कृति र परम्परा अनुसार मनाइने चाडपर्वको लागि आफूले खाईपाई आएको एक महिनाको पारिश्रमिक बराबरको रकम प्रत्येक वर्ष चाडपर्व खर्च बापत पाउनेछन् ।

११. सचिवालयको व्यवस्था: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको स्वकीय सचिवालयमा अनुसूची -३ मा उल्लेख भए बमोजिमका कर्मचारीहरू रहने छन् ।

१२. अतिथि सत्कार तथा भैपरी खर्च : (१) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीलाई अनुसूची -१ मा उल्लेख भए बमोजिमको रकम अतिथि सत्कार तथा भैपरी खर्च बापत दिइनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको खर्चको बिल भरपाई पेश गर्नु पर्ने छैन ।

१३. सुरक्षा व्यवस्था: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीहरूलाई आवश्यक पर्ने सुरक्षाको व्यवस्था प्रदेश सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१४. सपथ ग्रहण: मुख्यमन्त्री र मन्त्रीले प्रदेश प्रमुख तथा राज्यमन्त्री र सहायक मन्त्रीले मुख्यमन्त्रीसमक्ष आफ्नो कार्यभार सम्हाल्नु अघि अनुसूची -४ बमोजिमको ढाँचामा पद तथा गोपनीयताको शपथ लिनु पर्नेछ ।

१५. दोहोरो सुविधा नपाउने: सरकारी कोषबाट निवृत्तीभरण पाउने व्यक्ति मुख्यमन्त्री वा मन्त्री पदमा नियुक्ति भएमा त्यस्तो मन्त्रीले निवृत्तीभरण वा यस ऐन बमोजिमको पारिश्रमिक मध्ये एउटा मात्र सुविधा पाउनेछ ।

१६. सुविधाको दुरुपयोग गर्न नहुने: यस ऐन बमोजिमका सुविधाहरू मुख्यमन्त्री तथा मन्त्री स्वयंले मात्र उपयोग गर्न पाउने छन् र मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले सुविधाको दुरुपयोग गरेमा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ ।

स्पष्टीकरण : यस दफाको प्रयोजनको लागि सुविधाको दुरुपयोग भन्नाले माथि दफामा तोकिएभन्दा बढी सुविधा लिने, अन्य व्यक्तिलाई सुविधा दिलाइ दिने, योग्यता नपुगेको व्यक्तिलाई नियुक्ति दिने, गलत व्यक्ति वा कागजात खडा गरी सुविधा लिने, सरकारी धनमालको हानि नोक्सानी पुऱ्याउने लगायतका कार्यलाई बुझाउनेछ ।

१७. अनुसूचीमा हेरफेर : प्रदेश सरकारले प्रदेश राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी अनुसूचीमा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

१८. पारिश्रमिक तथा सुविधा: मन्त्रीको पारिश्रमिक र सुविधा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालयबाट उपलब्ध गराइनेछ ।

अनुसूची -१

(दफा ३, ४, ५, ६ र १२ सँग सम्बन्धित)

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले पाउने पारिश्रमिक तथा सुविधा

क्र.सं.	सुविधाको किसिम	इकाई दर	मुख्यमन्त्री	मन्त्री	राज्य मन्त्री	सहायक मन्त्री
१	पारिश्रमिक	प्रति महिना रु.	७०,७३०	६०,३२०	५६,८४०	५४,५२०
२	आवास सुविधा*	प्रति महिना रु.	आवास दिने	आवास दिने	आवास दिने	आवास दिने
३	निजीआवासमा बस्नेलाई					
	क) घर मर्मत खर्च	वार्षिक रु.		१,३०,०००	१,१०,०००	१,००,०००
	ख) फर्निचर (सरकारले व्यवस्था नगरेमा)	एकमुष्ट रु.		१,००,०००	१,००,०००	१,००,०००
४	सवारी इन्धन	प्रति महिना (लिट्र)	१५०	१२५	१२०	१२०
५	मोविल	त्रैमासिक/लिट्र	१०	५	५	५

* मिति २०७६।०७।२९ को प्रदेश राजपत्रद्वारा हेरफेर।

क्र.सं.	सुविधाको किसिम	इकाई दर	मुख्यमन्त्री	मन्त्री	राज्य मन्त्री	सहायक मन्त्री
६	यातायात सुविधा	प्रतिदिन रु.	सवारी साधन १ गोटा	सवारी साधन १ गोटा	सवारी साधन १ गोटा	सवारी साधन १ गोटा
७	सञ्चार सुविधा (टेलिफोन, इन्टरनेट र पत्रपत्रिका)	प्रति महिना रु.	५,०००	३,०००	२,०००	२,०००
८	अतिथि सत्कार तथा भैपरी खर्च	प्रति महिना रु.	१०,०००	५,०००	३,०००	३,०००
९	बिजुली, धारा	प्रति महिना रु	बिल बमोजीम	बिल बमोजीम	बिल बमोजीम	बिल बमोजीम

नोट :- *

- (१) आवास सुविधा उपलब्ध गराउन नसकिने भएमा मन्त्रीलाई रु.२७,०००/—, राज्यमन्त्रीलाई रु.२५,०००/— र सहायक मन्त्रीलाई रु.२०,०००/— मासिक रूपमा घरभाडा बापत उपलब्ध गराइनेछ ।
- (२) निजी आवास मर्मत खर्च लिएका मन्त्रीलाई घरभाडा उपलब्ध गरिने छैन ।
- (३) सरकारी आवास सुविधाको घरको धारा बिजुली बिल अनुसार भुक्तानी दिइनेछ ।

- ४) मुख्यमन्त्रीको हकमा सुरक्षा प्रयोजनको लागि आवश्यक भएमा थप एक सवारी साधन उपलब्ध गराइनेछ। उक्त सवारी साधनको लागि मासिक १०० लिटर ईन्धन उपलब्ध गराइनेछ।
- (५) सरकारी आवास उपलब्ध गराईएकोमा बिजुली, धाराको महसुल बिल बमोजिम भुक्तानी गरिनेछ तर निजी आवासको हकमा माथि अनुसूची -१ मा उल्लेख भए बमोजिमको रकम दिइनेछ।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, बागमती प्रदेश

अनुसूची -२

(दफा ७, ८ र ९ सँग सम्बन्धित)

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले पाउने दैनिक भत्ता तथा बिमाको सुविधा

क्र. सं.	विवरण	मुख्यमन्त्री	मन्त्री	राज्य मन्त्री	सहायक मन्त्री
१.	स्वदेश भ्रमण गर्दा पाउने दैनिक भत्ता दर(रु)	३०००	२५००	२०००	२०००
२.	विदेश भ्रमण गर्दाको दैनिक भत्ता (प्रति दिन अमेरिकी डलरमा)	२५०	२००	१७५	१७५
३.	यात्रा बिमा (प्रति भ्रमण रु.)	१००००००	१००००००	१००००००	१००००००

- द्रष्टव्य :** (१) युरोपियन मुलुकहरु अष्ट्रेलिया, न्युजिल्याण्ड, अमेरिका, क्यानाडा, कुवेत, कोरीया, जापान, हङ्कङ, रुस, कतार, जाम्बिया, यु.ए.इ., सिंगापुर, लेबनान, बहराईनको भ्रमण गर्दा माथि उल्लिखित दरमा तेत्तीस प्रतिशत थप रकम दिईनेछ ।
- (२) विदेश भ्रमण गर्दा भारतको चेन्नाई, हैदराबाद, बैंगलोर, मुम्बई, दिल्ली, कोलकाता र बङ्गलादेशको ढाका र चटगाउँ बाहेक अन्य स्थानमा रात बिताउनु पर्दा माथि उल्लिखित दरको पचास प्रतिशत रकम मात्र दिइनेछ । अन्य देशको हकमा माथिको दर अनुसार नै हुनेछ ।
- (३) विदेश भ्रमण गर्दा आमन्त्रण गर्ने राष्ट्रको सरकार वा कुनै संस्थाबाट दैनिक भत्ता बापतको रकम उपलब्ध

- गराइएको अवस्थामा उल्लिखित दैनिक भ्रमण भत्ता बापतको रकम उपलब्ध गराइने छैन ।
- (४) विदेश भ्रमण गर्दा आमन्त्रण गर्ने राष्ट्रको सरकार वा कुनै संस्थाबाट खाना बस्न र यातायात खर्च मात्र दिएको मा दैनिक भ्रमण भत्ताको पच्चिस प्रतिशत रकम उपलब्ध गराइनेछ ।
- (५) विदेश भ्रमण गर्दा आमन्त्रण गर्ने राष्ट्रको सरकार वा कुनै संस्थाबाट बस्न मात्र उपलब्ध भएमा दैनिक भ्रमण भत्ताको तेत्तीस प्रतिशत रकम उपलब्ध गराइनेछ ।
- (६) विदेश भ्रमण गर्दा आमन्त्रण गर्ने राष्ट्रको सरकार वा कुनै संस्थाबाट खाना मात्र उपलब्ध भएमा दैनिक भ्रमण भत्ताको छ्यासठ्ठी प्रतिशत रकम उपलब्ध गराइनेछ ।
- (७) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीलाई उपचारको लागि प्रदेश सरकारले स्वास्थ्य बिमाको लागि वार्षिक रू. १०,००० सम्मको प्रिमियम रकम बिल बमोजिम उपलब्ध गराउनेछ ।
- (८) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीले नेपाल बाहिरको भ्रमण गर्दा सम्बन्धित राष्ट्र वा संस्थाले निर्धारण गरे बमोजिमको बिमा गर्दा लाग्ने शुल्क भुक्तानी दिइनेछ ।
- (९) भ्रमण सम्बन्धी थप व्यवस्था:-
- (क) जिल्ला भ्रमण गर्नु पूर्व मन्त्रीले मुख्यमन्त्रीबाट अनुमती लिनु पर्ने र मुख्यमन्त्रीले आफै स्वीकृत गर्न सक्नेछ ,
- (ख) भ्रमण खर्च मितव्ययी हुनु पर्ने,
- (ग) एक महिनामा एक जिल्लामा एक पटकमा सामान्यतया दुई दिनभन्दा बढी नबस्ने व्यवस्था गर्ने र

- एकपटक भ्रमण गर्दा आतेजाते तिन दिन भन्दा बढीको दैनिक भ्रमण भत्ता दिईने छैन,
- (घ) अत्यावश्यक नपरी एउटै जिल्लामा दुई पटक भन्दा बढी भ्रमण नगर्ने,
- (ङ) भ्रमणबाट फर्के पछि मुख्यमन्त्री समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, बागमती प्रदेश

अनुसूची -३

(दफा ११ सँग सम्बन्धित)

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको स्वकीय सचिवालयमा रहने कर्मचारी

क्र.सं.	कर्मचारी	मुख्यमन्त्री	मन्त्री	राज्य मन्त्री	सहायक मन्त्री
१.	स्वकीय सचिव (रा.प.द्वितीय)	१	०	०	०
२.	स्वकीय सचिव (शाखा अधिकृत)	१	१	१	
३.	स्वकीय सचिव (ना.सु./क.अ.)	२	१		१
४.	सवारी चालक	२	१	१	१
५.	कार्यालय सहयोगी	२	२	१	१

द्रष्टव्य :

- * (१) स्वकीय सचिवालयका कर्मचारीहरूले प्रदेशका समान तहका कर्मचारीले पाए सरहको शुरु स्केल अनुसारको तलब,महँगी भत्ता,चाडपर्व खर्च र पोसाक सुविधा पाउनेछन्।
- (२) स्वकीय सचिवालयका कर्मचारीहरूले यस ऐन बमोजिम प्राप्त गर्ने पारिश्रमिक निजहरूको बैंक खाता मार्फत उपलब्ध गराइनेछ।

* मिति २०७६।०४।१४ को प्रदेश राजपत्रद्वारा हेरफेर।

अनुसूची - ४

(दफा १४ सँग सम्बन्धित)

सहायक मन्त्री/राज्यमन्त्री/मन्त्री/मुख्यमन्त्रीपदको शपथको

ढाँचा

पद तथा गोपनीयताको शपथ

म... .. (पूरानाम)... ..मुलुक र जनताप्रति पूर्ण बफादार रही सत्यनिष्ठापूर्वक प्रतिज्ञा गर्दछु/देश,जनता/ईश्वरको नाममा शपथ लिन्छु कि नेपालको सार्वभौमसत्ता र राजकीयसत्ता नेपाली जनतामा रहेको नेपालको संविधान प्रति पूर्ण बफादार रही *बगमती प्रदेशको.....पदको कामकाज प्रचलित कानूनको अधीनमा रही मुलुक र जनताको सोझो चिताई, कसैको डर नमानी, पक्षपात नगरी, कसै प्रति पूर्वाग्रह वा खराब भावना नलिई पदीय गोपनीयता कायम राखी इमान्दारी साथ गर्नेछु र आफ्नो कर्तव्यपालनाको सिलसिलामा आफूलाई जानकारीमा आएको प्रचलित कानून बमोजिम गोप्य राख्नुपर्ने कुरा म पदमा बहाल रहँदा वा नरहँदा जुनसुकै अवस्थामा पनि प्रचलित कानूनको पालना गर्दा बाहेक अरु अवस्थामा कुनै किसिमबाट पनि प्रकट वा सङ्केत गर्ने छैन।

मिति:

नाम, थर:

दस्तखत:

* केही प्रदेश ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०७७ द्वारा संशोधित ।